

po novi pogodbi. S to preneha prejšnja družba in se ustanovi nova.

Zakonska določba, da so oproščene pristojbinskega ekvivalenta vse „družbe, ki so ustanovljene samo za čas življenja družabnikov in njihovih dedičev“, se strinja popolnoma s § 123. trgovskega zakona in ima brez vsacega dvoma namen, karakterizirati odprte trgovske in komanditne družbe v nasprotju z delniškimi družbami in drugimi tem podobnimi družbami ter jih izrečno oprostiti pristojbinskega ekvivalenta. (Konec prih.)

Nekaj o sajenju trt.

Najboljši čas za sajenje trt sta jesen in pomlad. Nekateri naši bolj izkušeni vinogradniki trdijo, da se v jeseni sajene trte boljše sponašajo nego spomladi in jaz jim dam v tem popolnoma prav. Če sadimo trte že v jeseni, se zemlja okoli njih boljše vleže in take trte začnejo navadno prej poganjati nego one, ki jih hranimo čez zimo v hladnem hramu, kjer se morebiti deloma posuše in včasih tudi splesnijo. Tudi ni treba spomladi v vinogradu mnogo teptati, in zemlja ostane zato bolj rahla. V jeseni pa ne smemo saditi trte tam, kjer bi po zimi lahko pozeble. Ravno tako jih ne moremo saditi v tem času, ako zemljo šele bolj pozno pripravimo. Zato je pri nas skoraj splošna navada, da se sadijo trte spomladi. Ker je ravno sedaj čas, ko se pričinja s spomladanskim sajenjem, zato mislim, da ustrezem marsikomu, če spregovorim tu nekoliko, na kar naj pazi, kadar trte sadi. Saj se pregreški, ki jih napravimo v vinogradu s sajenjem, čestokrat jako hudo maščujejo, in znano mi je več slučajev, da je vinogradnik izril vse svoje na novo nasajene trte, ker ni znal, ko jih je sadil, kaj trta zahteva.

Predno se lotimo sajenja, označiti je z malimi količi mesto, kamor naj se vsak trs zasadi. Te količe zaboosti je po vinogradu v vrsti in ne sem ter tje po vinogradu, kakor smo sadili trte v starem času. Okoli trt, ki so sajene v vrsti ali v redu opravlja se vsako delo mnogo lažje, a solnce posamezne trte boljše obseva. Tudi se zemlja med redovi prej razgreje in k trtam lažje dohaja zrak. Gorkota, svetloba in zrak vplivajo pa jako dobro na razvoj mladja in grozdja, vino iz takih vinogradov je zatorej boljše. Pa tudi trtne bolezni (strupena rosa, grozdna plesen itd.) škodujejo tu mnogo manj nego v vinogradu, kjer raste vse križem, kamor dohaja le težko zrak.

Ako je mogoče, obrnejo se naj trtni redovi proti jugu. Tako obrnjene redove obseva solnce predpoldne od ene, popoldne od druge strani, trta se zato bolj enakomerno razvija. Povsod pa nam ni mogoče obračati redov proti jugu. Zlasti v bregovih se moramo čestokrat ravnati po tem, kako ti vise. Navadno se napravljajo tu redovi

od dna proti vrhu in le redkokedaj povprek brega. Prvi način se kolj priporoča, ker se po tem načinu nasajeni vinograd lažje obdeluje. Razun na zemljišče, moramo včasih paziti tudi na vetrove, ki so čestokrat trtam jako škodljivi. Redovi obrnejo naj se tako, da piše sapa skozi nje in ne od strani.

Amerikanskih trt ne smemo saditi tako tesno, kakor smo sadili domače, ker se te bujnejše razvijajo in potrebujejo zato več prostora. Vrsto od vrste napraviti je vsaj 130 do 150 cm narazen. V vinogradu, katerega hočemo ohdelovati s plugom, ni niti daljava 2 metrov prevec. Kadar so redovi bolj narazen, sadimo pa trte v redu lahko bliže. Vender naj se tudi tu ne prekorači daljave 1 metra. Ako sadimo trte bolj redko, ne izgubimo ničesar na pridelku, ker trto lahko bolj močno narežemo; pač pa pridobimo na dobroti vina.

Poleg količa, ki zaznamuje mesto, kamor se ima trta zasadi, izkoplje prilično 45 cm globoka jama, v katero se ima trta zasadi. Če sadimo reznice (kolči) navadno ni treba jame, marveč zadostuje luknja, ki jo napravimo z lesenim kolom ali pa z železnim drogom (štango). Paziti je, da se nahaja jama, oziroma luknja vedno na isti strani kola, ker bi prišla v nasprotnem slučaju trta lahko izven reda.

Ako sadimo cepljene trte ali pa okoreninčenke, naj se zemlja na dnu jame zrahlja, a nad to naj se razgrnejo trtne koreninice tako, da se ne križajo. Ko so se razgrnile, pogrnejo naj se z rahlo zemljo še kakih 10 cm na visoko, a pri tem naj se trta z eno roko vedno pretresava, da se zemlja koreninam bolje prileže. Kdor ima vodo na razpolago, trte lahko zalije. S tem se vzbudi v njih življenje in se tudi bolj gotovo primejo.

Ako rabimo že prvo leto gnoj, ne smemo ga dejati, kakor imajo naši kmetje navado, pod trto, ker bi se ne mogel v globočini razkrojiti in bi mu tudi voda odvzela vse redilne snovi. Od takega gnojenja bi ne imeli nobene koristi. Še manj pa smemo dajati gnoj na trtne korenine, ker bi začele te z gnojem vred prhneti. S tem gnojenjem bi si samo škodovali, in le malo trt bi se prijelo. Gnoj naj se poklada torej nekoliko nad korenike, kakih 15 cm pod površino, proč od trte, od koder izpere voda redilne snovi polagoma h koreninam.

Cepljene trte postaviti je v jamo tako globoko, da pride spojno mesto ravno na zemeljsko površino. Kjer imajo navado, trte naslednjega leta z novo zemljo nasipati, zasadi naj se cepljenka nekoliko više. Nad cepičem naj se napravi iz rahle zemlje ali iz peska majhen kupček, ki ga varuje mraza in suhote. Ko se trta nekoliko razvije, treba je ta kupček razgrniti.

Še divje okoreninčenke pogrezniti je nekoliko bolj globoko v zemljo nego cepljenke. Posebno, če jih mislimo nizko v zeleno precepiti, priporočam, naj se sade tako, da pride gornji del trte kakih 10 cm pod vrh, na kar se napravi nad trto klobuku podobna jamica. Jamica služi v ta namen, da mladika zemljo lažje predere. V

nasprotnem slučaju bi se trta v globočini lahko zadušila. Mesto posameznih jamic zamore se napraviti tudi jarek, ki ima to prednost, da v njem voda ne zaostaja. Če trto bolj globoko zasajamo, zamoremo jo naslednje leto nižje cepiti.

Ako nimamo gotovih cepljenk ali pa vsaj divjih okoreničenk na razpolago, rabimo za silo lahko tudi reznice. Ker se te včasih težko primejo, dati jih je nekoliko dni, predno se sade, v vodo, kjer pričenjajo poganjati. V vinograd naj se sadijo potem samo one reznice, ki so pognale.

Da se sadijo reznice navadno s kolom, povedano je bilo že prej. Luknje, v katere so se utaknile, zasuti je treba z rahlo zemljo. Če vlijemo v luknjo nato nekoliko vode, koristi trtam jako mnogo. Tudi jih je dobro pogrezniti bolj globoko v zemljo, če jih mislimo cepiti nizko na zeleno. Pri tem se je ravnati, kakor je bilo povedano prej. Take reznice so lahko krajše kakor navadne. Prvo leto se reznicam le redko kje gnoji, pač pa jim zaleže naslednje leto gnoj prav dobro.

V vinogradu rasti torej samo trta!

Poučni in zabavni del.

Iz našega parka.

Spisal Ček.

Ugleda je sleherni dan več!

Ta misel se mi je hipoma porodila, ko sem bil ugledal nedavno v tivolskem parku gospo znanega nemškutarčka z njenimi hčerkami. Da, nemškutarček je gosp. Z., a je toliko toleranten, da se bržčas ne bi branil dati nobene svojih hčerk bodočemu slovenskemu doktorju, inženjerju ali profesorju.

Ni še davno temu, kar mi je tožila gospa Z., da ne more najti nobeni prikladnega ženina. Res se je že oglasil ta in ta uradnik najnižje vrste, ta in ta učitelj, pisar . . . ali kaj bo to za njeno hčer.

„Kaj pa bi moral biti tako-le najmanj“? sem jo vprašal potem naglašajoč poslednjo besedo. Vsakdo razunje bi bil spoznal ironijo tega vprašanja.

„Toliko bi že moral biti, da bi lahko živela ž njim, in da se ji ga ne bi bilo treba sramovati. Res ne bo imela premoženja — vam že lahko povem — nobena, a izobrazene so vse, kakor redko katera“.

Tako mi je hitela hvaliti hčere.

„Se bo pa že našel pravi“, jo potolažim. „Saj gospice so še mlade“.

„Res je, a premlade vender niso. Saj koliko se jih pomoži že s sedemnajstimi leti“.

„To je res; ali lepo vas prosim, milostna, kakšni so večinoma taki zakoni“?

„Kdo gleda na to?! Tudi moje hčerce bi se bile gotovo že pomožile, pa premalo smo znani“.

„Tega vender ne morete trditi, milostna“!

„Da, da! Premalo smo ugledni; moje hčerce so tako boječe, ne upajo si nikamor“.

„Zakaj ne, ene prvih bi lahko bile“.

„Ali ni res? Saj sem dejala že tudi jaz. Koliko je njihovih vrstnic, ki so še nižjih roditeljev, kakor na pr. gospice D-ove, in vender, kako so ugledne“.

„Da, res je. A te kolesarijo“.

„Tudi jaz sem hotela kupiti obema mlajšima kolesi, zakaj, če se ne bi seznanili na kolesu, tedaj se ne bi nikoli. A kaj, ko se nočeta voziti. Samo starejšo sem pripravila, a še to težavno, in sedaj mi ve hvala . . .“

„Da, na kolesu je dokaj prilike“.

„Poleg tega hodijo gospice D-ove na plese, na izprehode, kjer je dosti družbe . . . a naših ni spraviti nikamor“.

„Seveda to je potrebno“, sem ji pritrjeval. Potem sva govorila o drugih stvareh, o slavnostih, ki se imajo vršiti v kratkem, o abiturijentih, o županih, zlasti veliko pa o akademikih. Skoro sem pogodil, kje tiči zajec.

Odslej jih je bilo videti povsod. Sleherni dan so se izprehajali po tivolskem drevoredu in parku, celo v „Narodnem domu“ pri veselicah in komersih jih ni bilo pogrešati. Nabirale so si ugleda pri Slovencih in iskale — ženinov.

Srednji se je poslednje skoro posrečilo. Jurist Brvar se je seznanil ž njo.

Izprehajali so se po drevoredu. Usoda je hotela, da je hodil tik za njimi imenovani visokošolec.

Gospa mama in najstareja hči sta se zamudili nekoliko pri znanki, oni dve sta pa stopali sami dalje. Trudili sta se na vso moč, kako bi obrnili nase pozornost.

Zdajci odpadejo srednji rokavice, ne da bi zapazila. Ko bi bil človek hudoben, bi trdil, da se je zgodilo to bržčas nalašč. Vender bodi temu kakor že, naš jurist ugleda na tleh rokavice in jih pobere. Na to pa stopi urneje za gospicama.

„Pardon“, ji nagovori. „Ali ni izgubila ena od vaju rokavice. Našel sem jih pravkar“.

„Ah, pa res, moje so. Hvala lepa gospod, ker ste se potrudili“.

„Rado se je zgodilo. Dovolite, moje ime je Brvar“.

„Me veseli“, se odzoveta gospici in mu podasta roki.

„Ali ne bi smel gospici spremiti“?

„Prosim, ako vam je drago“, se odzove starejša od teh. „Mama je sicer z nami. Če vas ne zadržuje . . .“ Bila je nekoliko v zadregi.

„O kar nič ne. Ali bi smel celo prositi, da bi me seznanili z milostno gospo“.

„Rada, saj pravkar prihaja“.

Prijazno, dasi ne brez oholosti, mu poda gospa roko, potem, ko ga je bila hči predstavila. Jurist jo galantno poljubi.

Spremil jih je do doma, in za drugi dan ga je povabila gospa na dom.